

інші деталі. Однак, як свідчать дані експертної практики, залишені на місці події сліди взуття здебільшого є однотипними у зв'язку з поширеністю військової амуніції серед населення на території проведення антитерористичної операції.

Проникаючи до приміщення, злочинець вимушений долати перешкоди – двері, вікна, квартирки, замикаючи пристрої. Іноді порушники залишають проломи в стінах і стелях. За даними експертної практики, злочинці підбирають приміщення, які обладнанні дерев'яними дверима та нескладними за своїм механізмом замками. Це дає змогу їм уникати зайвого шуму та прискорює процес потрапляння до житла.

Під час огляду місця крадіжки з житла на території проведення антитерористичної операції бажаною є присутність потерпілих осіб або очевидців злочину. Це допоможе слідчому зорієнтуватися в обстановці, полегшить роботу з відшукування слідів злочину.

### ***СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ***

1. Бегалиев К. Теоретические вопросы осмотра места происшествия / К. Бегалиев, В. Попов // Вопросы борьбы с преступностью. – 1983. – Вып. 39. – С. 58–66.

***Бондар Сергій Володимирович*** -

здобувач кафедри криміналістики та  
судової медицини Національної  
академії внутрішніх справ

### **ПОНЯТТЯ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ІНШИХ ДЕРЖАВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Злочини у сфері банківської діяльності становлять високу суспільну небезпеку, тому їх виявлення та розслідування в сучасних умовах боротьби зі злочинністю є пріоритетним завданням правоохоронних органів. Однак його вирішення пов'язане зі значними труднощами. Це зумовлено низкою об'єктивних і суб'єктивних факторів, до яких, зокрема, належать питання організації взаємодії органів досудового розслідування з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами.

Тут важко не погодитись з Ю. М. Чорноус, яка вказує на те, що в

умовах протидії організованій міжрегіональній злочинності особливої актуальності набувають питання взаємодії підрозділів поліції з іншими підрозділами, правоохоронними органами України і міжнародними правоохоронними органами, державними установами та організаціями, недержавними установами і підприємствами, а також організації обміну оперативно-розшуковою інформацією [1, с. 232]. Враховуючи актуальність проблеми взаємодії в протидії злочинності, необхідно приділити увагу висвітленню сутності такої діяльності, а також розкрити сучасні особливості взаємодії слідчих підрозділів Національної поліції України з правоохоронними органами інших держав під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності.

За великим тлумачним словником української мови «взаємодія» означає взаємний зв'язок між предметами у дії, а також погоджену дію між ким-, чим-небудь; з точки зору фізики – це взаємний вплив тіл та частинок, який зумовлює зміну стану їхнього руху. Взаємодіяти – перебуваючи у зв'язку, взаємно проявляти дію або погоджено взаємно діяти, бути у взаємодії [3, с. 85].

Соціологи розглядають взаємодію як систематичні достатньо регулярні соціальні дії суб'єктів, спрямовані один на одного, які мають на меті викликати певну відповідну реакцію, а вона породжує нову реакцію суб'єкта, що здійснював вплив. З цього випливає, що взаємодія координує усі соціальні процеси [3, с. 244; 4, с. 179].

Теорія кримінального процесу розглядає взаємодію як форму зв'язку елементів системи, за допомогою якої вони, взаємодоповнюючи один одного, створюють умови для успішного функціонування в цілому [5, с. 500]. Взаємодію також розглядають як управлінську функцію, що спрямована на перетворення системи індивідуальної на спільну, узгоджену за місцем, часом і метою діяльності, а також як процес обміну інформацією [6, с. 16].

Головним завданням взаємодії є своєчасне виявлення, якісне документування злочинів, забезпечення їх повного, всебічного та об'єктивного розслідування, притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності, відшкодування заподіяної злочинами шкоди, відновлення порушених прав громадян [7, с. 217].

Безліч невирішених питань на теоретичному рівні й у практичній діяльності спричиняють «непорозуміння» між органами досудового розслідування та оперативними підрозділами під час спільної роботи, наслідками яких є несвоєчасне й неповне інформування слідчого про результати проведення оперативно-розшукових заходів; неякісне проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових)

дій) оперативним працівником за дорученням слідчого; затягування термінів досудового розслідування унаслідок невиконання доручень тощо. Тому зазначені питання в комплексі потребують окремої уваги [8].

О. М. Арестова розглядає взаємодію як один з видів взаємозв'язку. На її думку, це означає, що в процесі взаємодії спостерігається вплив перебігу, характеру й змісту дій однієї сторони на дії іншої [9, с. 15]. Як об'єктивно необхідну, зумовлену єдиними цілями і загальними завданнями, здійснювану в межах закону спільну й узгоджену за місцем і часом діяльність визначає взаємодію М. М. Жильський [10, с. 3]. Взаємодію в соціальних системах Ю. В. Степаненко характеризує як функцію управління, зв'язок між суб'єктами, що взаємодіють, а також як метод співпраці, що полягає в узгодженій за метою, місцем і часом спільної діяльності учасників взаємодії під час виконання ними спільних завдань [11, с. 37]. Військова наука взаємодію досліджує у площині найбільш ефективного використання збройних сил для досягнення перемоги, як процес, що організовується за завданнями, місцем і часом з метою найбільш дієвого застосування наявних сил і засобів для досягнення необхідного результату в процесі виконання бойового службового завдання [12, с. 238]. Розглядаючи природу взаємодії між оперативними підрозділами, що за основними ознаками належать до соціальних систем, можливо, серед іншого, використовувати положення кібернетики (з давньогрецької – мистецтво управління), яка вивчає загальні закономірності процесів управління й передачі інформації, зокрема й у соціальних системах [13, с. 256]. У кібернетиці та соціальному управлінні взаємодія визначається як форма спрямованого впливу для досягнення конкретної мети, а також процес обміну інформацією [14, с. 12].

Систематизувавши й узагальнивши думки науковців, які в різні часи досліджували важливі аспекти взаємодії, варто констатувати, що під останньою переважно розуміють спільні дії оперативних та інших підрозділів і служб, як:

спільна комплексна діяльність взаємно не підпорядкованих служб і підрозділів, спрямована на вирішення загальних завдань;

спільні погоджені дії на підставі нормативно-правових положень, спрямованих на запобігання або розкриття злочинів, а також розшук злочинців, що втекли або переховуються;

спільна діяльність не підпорядкованих по службі оперативних підрозділів для максимальної концентрації спільних сил і засобів з метою найбільш ефективного вирішення тактичних завдань;

спільні комплексні або узгоджені за часом та місцем дії оперативних підрозділів із вирішення спільними зусиллями завдань під час протидії

злочинності;

спільна концентрація сил, засобів і методів для досягнення поставленої мети та здійснення відповідних спільних заходів.

Проведений аналіз широкого спектру поглядів щодо поняття взаємодії загалом, а також у правоохоронній діяльності зокрема, надає можливість висловити власне бачення щодо визначення цього терміну. Так, під взаємодією слідчих підрозділів Національної поліції України з правоохоронними органами інших держав під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності розуміємо передбачену чинним законодавством та угоджену за часом, місцем і послідовністю проведення систему певних взаємодоповнюючих дій, включаючи обмін інформацією, направлених на реалізацію повноважень слідчих підрозділів у цій сфері, пошук і фіксації фактичних даних про злочини та осіб, які їх вчинили з використанням можливостей міжнародних організацій, а також закордонних правоохоронних органів та органів влади, неурядових організацій.

### **Список використаних джерел**

1.Чорноус Ю. М. Особливості взаємодії при розслідуванні злочинів міжнародного характеру. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. О. Е. Дідоренка*. 2012. № 1 (58). С. 231–239.

2.Великий тлумачний словник української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь: Перун, 2009. 1440 с.

3.Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. // МОН України. - Київ: Атіка, 2009 р.- 492с.

4.Соціологія права: навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джузи, В. В. Чернея. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2017. 367 с.

5.Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: підручник. 5-те вид., доп. і перероб. Київ: А.С.К., 2007. 848 с.

6.Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування : монографія. Київ, 2005 р. 271 с.

7.Василинчук В. І. Проблеми взаємодії підрозділів ДСБЕЗ зі слідчими при профілактиці і викритті злочинів у сфері економіки. *Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ*. 2006. № 2. С. 215–223.

8.Черней В., Трач С. Взаємодія оперативних підрозділів МВС України з іншими суб'єктами запобігання злочинам у сфері кредитних операцій банків <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/506/2/5.pdf>

9.Арестова Е. Н. Организационно-правовые и социологические аспекты взаимодействия органов внутренних дел с частными

детективными и охранными службами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Административное право и процесс; финансовое право; информационное право». – М., 1995. 19 с.

10. Жильский Н. И. Правовые и организационные основы взаимодействия органов внутренних дел с внутренними войсками в охране общественного порядка : автореф. дис...канд. юрид. наук : 12.00.07 «Административное право и процесс; финансовое право; информационное право» . СПб., 1995. 190 с.

11. Степаненко Ю. В. Проблемы разграничения компетенции между территориальными и линейными ОВД. *Транспортное право*. 2001. № 1. С. 37-42.

12. Украинская советская энциклопедия : в 12 т. Київ: Глав. ред. УСЭ, 1982. Т. 7. 417 с.

13. Філософський словник / за ред. В. І. Шинкарука. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Голов. ред. УРЕ, 1986. 817 с.

14. Словарь по кибернетике / под ред. В. С. Михалевича. 2-е изд. Київ: Глав. ред. УСЭ им. М. П. Бажана, 1989. 751 с.